

Zpráva o činnosti Institutu evropské integrace při NEWTON College, a. s. v roce 2006

Institut evropské integrace je řešitelským pracovištěm projektu Národního programu výzkumu II č. 2D06028 „Hodnocení postavení České republiky a její schopnosti rozpoznávat a prosazovat vlastní zájmy v evropské a světové ekonomice“. Rok 2006 byl prvním rokem řešení projektu. Práce na řešení začaly bezprostředně po schválení projektu. Proběhlo úvodní setkání řešitelského týmu, byly rozděleny pracovní úkoly a řešitelé se jimi začali zabývat. Pravidelně, jedenkrát měsíčně se uskutečňují kontrolní dny za účelem zjištění stavu prací na projektu a potenciálních rizik v plnění jednotlivých úkolů.

Pracovníci Institutu (řešitelský tým projektu NPV II č. 2D06028):

Radka Balounová (sekretářka)

Ing. Ivana Dostálová

doc. Ing. Eva Klvačová, CSc. (vedoucí Institutu)

PhDr. Jiří Malý, Ph.D.

Ing. Karel Mráček, CSc.

Mgr. David Vondrák

Mgr. Ing. Petr Wawrosz

Ing. Karel Zeman, CSc.

Řešitelský tým soustředil svou pozornost především na hodnocení postavení České republiky v kontextu jejího členství v Evropské unii a v tomto směru zaměřil své aktivity.

Od samého počátku řešení projektu byla zvolena strategie dosahování měřitelných a dokazatelných výsledků. Výsledkem jejího naplňování je skutečnost, že ačkoliv v roce 2006 měli řešitelé k dispozici pouze šest měsíců na řešení projektu, bylo výsledkem jejich činnosti ke konci roku 2006 **publikování čtyř článků v odborném časopise Scientia et Societas**, uspořádání odborné konference a odborného semináře pořádaného ve spolupráci s Českou ekonomickou společností.

Na naplňování stanovených cílů se podíleli všichni řešitelé s tím, že někteří zaměřili své aktivity více na publikační činnost, jiní na pořádání odborné konference. O průběhu řešení projektu nejlépe vypovídá deskripce jednotlivých dosažených výsledků.

V rámci projektu Národního programu výzkumu II č. 2D06028 byl uspořádán **druhý ročník konference „Evropské fórum podnikání“ s podtitulem „Konkurenceschopnost – Konvergence – Kooperace“**, který se konal dne 20. září 2006 v Praze v prostorách Ministerstva zahraničních věcí ČR za široké účasti veřejnosti (přibližně 150 účastníků). Konference byla z tohoto projektu rovněž částečně financována. Druhý ročník konference se zaměřil na hodnocení politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU z pohledu naplňování českých ekonomických zájmů, a to jak směrem do minulosti, tak v podmínkách nového programovacího rámce pro tuto politiku na léta 2007-2013. Na přípravě a organizaci konference se podíleli tři členové řešitelského kolektivu projektu Národního programu výzkumu II: Eva Klvačová, David Vondrák a Radka Balounová. Úplný přepis příspěvků pronesených na konferenci je uveden v publikaci „Konkurenceschopnost – konvergence – kooperace“ (ISBN 80-903122-6-8), kterou v roce 2006 vydalo Centre for Democracy a která

byla také částečně financována z prostředků projektu Národního programu výzkumu II č. 2D06028. Vybrané příspěvky z konference byly rovněž publikovány v časopise Scientia et Societas č. 3/2006.

V rámci projektu byl 31. října 2006 v Brně uspořádán **společný odborný seminář nositele projektu NEWTON College, a. s. a České společnosti ekonomické**. Hlavní řešitelka projektu, E. Klvačová na něm vystoupila s referátem „Přímé zahraniční investice a dobývání renty (O potřebě globálních pravidel v oblasti investování)“. Potřeba pravidel byla v referátu argumentována z pohledu zájmu malých otevřených ekonomik, jejichž je Česká republika exemplárním příkladem.

Pokud jde o publikace článků v odborném časopise Scientia et Societas v rámci projektu, jednalo se o následující čtyři příspěvky. Problematikou konfrontace negativistických očekávání a převážně pozitivních faktických výsledků se zabýval **článek E. Klvačové „Hrozba šokem a reálné výsledky (ekonomické a sociální důsledky vstupu do EU)“** publikovaný v Scientia et Societas č. 3/2006. Autorka dokazuje, že formulace negativních očekávání se opírala o některé implicitní předpoklady, které ve skutečnosti nebyly a ani nemohly být naplněny a které do značné míry vyjadřovaly zájmy podnikové sféry, nikoli však zájmy České republiky.

Článek „Příprava České republiky na přijetí eura: konfrontace zájmů, záměrů a iluzí“ (autorka I. Dostálová) byl publikován v časopise Scientia et Societas č. 4/2006. Článek se soustřeďuje na přípravu České republiky na vstup do eurozóny z pohledu různých zájmových skupin a měnících se ekonomických podmínek. Zabývá se otázkou vhodného načasování vstupu do eurozóny zejména z hlediska možností fiskální konsolidace a implementace strukturálních reforem ve směru posílení flexibility trhu práce a trhu zboží.

Ve stejném čísle časopisu Scientia et Societas (4/2006) byl publikován **článek K. Zemana „Produktivita práce – rozhodující faktor konkurenceschopnosti české ekonomiky“**. Autor analyzuje úroveň produktivity práce v české ekonomice na makroekonomické úrovni, na úrovni základních sektorů ekonomiky a na úrovni průmyslových odvětví v porovnání s vybranými členskými státy EU. Jeho cílem je identifikovat základní hybné síly udržitelného růstu produktivity práce a její konvergence k úrovni nejrozvinutějších zemí EU.

„Je v zájmu České republiky přizpůsobovat svou hospodářskou politiku výsledkům hodnocení konkurenceschopnosti?“ Tak zní název kritického článku **J. Malého** publikovaného v časopise Scientia et Societas č. 4/2006, který je věnován analýze multikriteriálního hodnocení konkurenceschopnosti, které provádí Světové ekonomické fórum a jehož výsledky jsou každoročně zveřejňovány ve Zprávě o globální konkurenceschopnosti. Autor pomocí poměrně rozsáhlých přepočtů hodnot ukazatelů dosahovaných zeměmi EU a Spojenými státy dokazuje, že pořadí zemí v žebříčcích konkurenceschopnosti nelze považovat za objektivní hodnocení daných ekonomik. Toto pořadí lze ovlivnit výběrem sledovaných dílčích kritérií, na jejichž základě jsou potom celkové žebříčky konkurenceschopnosti konstruovány. Pořadí ekonomik v žebříčcích konkurenceschopnosti lze ovlivňovat rovněž výběrem sledovaných zemí, resp. prováděním agregací údajů za určité sledované země.

K publikaci byly na konci roku 2006 připraveny i další výsledky aktivit řešitelů. V první řadě se jedná o referát „Population ageing and sustainability of welfare state in the Czech Republic“ přednesený K. Zemanem na mezinárodní konferenci BEST Conference: Balanced

European Social Transformation, která se konala ve dnech 25.-26. října 2006 v Praze a jejímž pořadatelem byla Vysoká škola ekonomická.

Dále byly na konci roku 2006 k publikaci připraveny studie K. Mráčka „Národní zájmy v oblasti výzkumu a inovací“, P. Wawrosze „Právo Evropské unie a národní zájmy České republiky“ a D. Vondráka „Institucionální rámec zabezpečení zahraničněobchodní politiky v České republice a dalších zemích EU“.

Z plánovaných aktivit v rámci řešení projektu v roce 2007 lze uvést zejména organizaci třetího ročníku konference „Evropské fórum podnikání“. Tématem konference bude „Public Private Partnership“, konkrétně možnosti využití spolupráce veřejného a soukromého sektoru při využívání strukturálních fondů EU. Téma byla zvoleno jako aktuální a kontroverzní současně. Lze pomocí něho demonstrovat konflikty mezi různými zájmovými skupinami i oblasti možných střetů mezi zájmy ČR a zájmy EU. Organizace konference umožní řešitelům projektu Národního programu výzkumu II č. 2D06028 pokročit v ujasnění a definování národních zájmů České republiky.

Řešitelský tým bude plynule pokračovat ve výzkumných a publikačních aktivitách. Nedojde k žádným zásadním změnám v řešení projektu, pokud jde o tematické zaměření jednotlivých členů řešitelského týmu. Řešitelé se však budou snažit získat pro spolupráci některé významné odborníky v oblasti zkoumání problematiky národních ekonomických zájmů.